

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Określenie przedmiotu zamówienia:

Budowa węzła ciepłego dwufunkcyjnego w budynku Przedszkola Samorządowego Nr 5 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Kazimierza Wielkiego 5 działka nr 261/25, obręb 0022.

Uczestnicy procesu inwestycyjnego:

1. Zamawiający – **Miasto Piotrków Trybunalski Pasaż Rudowskiego 10 97-300 Piotrków Trybunalski**
2. Organ nadzoru budowlanego – **Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Piotrkowie Trybunalskim**
3. Wykonawca - .....
4. Użytkownik – **Miasto Piotrków Trybunalski Pasaż Rudowskiego 10 97-300 Piotrków Trybunalski**

Zakres robót:

1. Branża sanitarna
- budowa węzła ciepłego.

Wykonała: tech. **Barbara Jażdżewska**

Chojnice, dnia 15.12.2013r.

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

1.WSTĘP

1.1.*Przedmiot specyfikacji technicznej*

Przedmiotem specyfikacji są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z budową węzła cieplnego dwufunkcyjnego dla budynku Przedszkola Samorządowego Nr 5 97-300 Piotrków Trybunalski, Pasaż Rudowskiego 10 działka nr 261/25, obręb 0022.

1.2.*Zakres stosowania specyfikacji technicznej*

Specyfikacja techniczna będzie stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy realizacji umowy robót budowlanych określonych w punkcie 1.1.

1.3. *Zakres robót objętych specyfikacją techniczną*

1.3.1. Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji technicznej obejmują wymagania ogólne, w obiekcie będącym przedmiotem opracowania.

Szczegółowe informacje dotyczące wykonania i odbioru robót zawierają szczegółowe specyfikacje techniczne branży sanitarnej.

1.4.*Określenia podstawowe*

- Kierownik budowy – osoba wyznaczona przez Wykonawcę, upoważniona i posiadająca niezbędne uprawnienia, do kierowania budową, robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji Kontraktu
- Dziennik budowy - /zeszyt – książka/ opatrzony pieczęcią organu wydającego pozwolenie na budowę z ponumerowanymi stronami, służący do notowania wydarzeń zaistniałych w czasie wykonywania zadania budowlanego, rejestrowania dokonywanych odbiorów robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy inżynierem, wykonawcą i projektantem.
- Księga obmiaru – akceptowany przez Inżyniera zeszyt z ponumerowanymi stronami służący do wpisania przez Wykonawcę obmiaru dokonywanych robót w formie wyliczeń, szkiców i ew. dodatkowych załączników. Wpisy w Księdze Obmiaru podlegają potwierdzeniu przez Inżyniera.
- Materiały – wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót, zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, zaakceptowanymi przez Inżyniera
- Niweleta – wysokościowe i geometryczne rozwinięcie na płaszczyźnie pionowego przekroju w osi drogi.
- Odpowiednia /bliska/ zgodność – zgodność wykonanych robót z dopuszczonymi tolerancjami, a jeśli przedział tolerancji nie został określony – z przeciętnymi tolerancjami, przyjmowanymi zwyczajowo dla danego rodzaju robót budowlanych.
- Projektant – uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji projektowej
- Polecenie Inżyniera - wszelkie polecenia przekazane Wykonawcy przez Inżyniera, w formie pisemnej, dotyczące sposobu realizacji robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy
- Rysunki – część dokumentacji projektowej, która wskazuje lokalizację, charakterystykę i wymiary obiektu będącego przedmiotem robót.
- Zadanie budowlane – część przedsięwzięcia budowlanego, stanowiąca odrębną całość konstrukcyjną lub technologiczną, samodzielnego spełnienia

przewidywanych funkcji techniczno – użytkowych. Zadanie może polegać na wykonaniu robót związanych z budową, modernizacją, utrzymaniem oraz ochroną budowli drogowej lub jej elementu,

- Pozostałe definicje zostały zawarte w warunkach ogólnych umowy.

1.5. *Ogólne wymagania dotyczące robót*

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonania oraz ich zgodność z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i poleceniami Inżyniera.

1.5.1. *Przekazanie placu budowy*

Zamawiający w terminie określonym w warunkach umowy przekazuje Wykonawcy teren budowy wraz z dokumentacją projektową i uzgodnieniami w niej zawartymi, pozwolenie na budowę, dziennik budowy. Na wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za zniszczone znaki geodezyjne. Wykonawca odtworzy i utrwali je na własny koszt.

1.5.2. *Dokumentacja projektowa*

Dokumentacja projektowa zawiera rysunki i dokumenty, zgodnie z wykazem podanym w załączniku do protokołu przekazania placu budowy. Jeżeli w trakcie wykonywania robót okaże się koniecznym uzupełnienie dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego, Wykonawca sporządzi brakujące rysunki i ST na własny koszt i przedłoży je Inżynierowi do zatwierdzenia.

1.5.3. *Zgodność robót z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną*

Dokumentacja projektowa i specyfikacja techniczna oraz dodatkowe dokumenty przekazane przez Inżyniera Wykonawcy stanowią część umowy, a wymagania wyszczególnione w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak jakby zawarte były w całej dokumentacji. W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów obowiązuje następująca kolejność ich ważności w umowie.

Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach umownych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inżyniera, który dokona odpowiednich zmian lub poprawek. Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały będą zgodne z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną. Dane określone w dokumentacji projektowej i w specyfikacji technicznej będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego podziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowli muszą być jednorodne i wykazywać bliską zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji. W przypadku gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z dokumentacją projektową lub specyfikacją techniczną i wpłynie to na niezadowalającą jakość elementów budowli, to takie materiały będą niezwłocznie zastąpione innymi, a roboty rozebrane i ponownie wykonane na koszt Wykonawcy.

1.5.4. *Zabezpieczenie terenu budowy w robotach prowadzonych pod ruchem*

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego na terenie budowy, w sposób określony w specyfikacji technicznej, w okresie trwania realizacji umowy, aż do zakończenia i odbioru końcowego robót.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi Inżynierowi do zatwierdzenia harmonogram oraz sposób zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy.

W czasie wykonywania robót Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające takie jak: zabezpieczenie instalacji przed uszkodzeniami mechanicznymi i innymi wpływami destrukcyjnymi.

Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących przepisów w tym dotyczących bhp i p.poż.

Fakt przystąpienia do robót Wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z Inżynierem oraz przez umieszczenie w miejscach i ilościach określonych przez Inżyniera, tablic informacyjnych.

Tablice informacyjne będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót. Koszt zabezpieczenia terenu budowy nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w cenę umowną.

1.5.5. *Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót.*

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie:

- utrzymywać teren budowy uporządkowanymi z zachowaniem dróg komunikacyjnych.
- wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości społecznej i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu, lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania. Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:
  - a/ lokalizację miejsc składowania sprzętu, magazynów, składowisk, gruzów
  - b/ środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
    - zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,
    - zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami
    - możliwością powstania pożaru

1.5.6. *Ochrona przeciwpożarowa*

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy, na terenie budowy, w pomieszczeniach zaplecza budowy oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.5.7. *Materiały szkodliwe dla otoczenia*

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia.

Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami.

Wszelkie materiały odpadowe użyte do robót będą miały Aprobate Techniczną wydaną przez uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określającą brak szkodliwego oddziaływania tych materiałów na środowisko.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie robót, a po zakończeniu ich szkodliwość zanika /np. materiały pylaste/ mogą być

używane pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych w budowania. Jeżeli Wykonawca użył materiał szkodliwy dla otoczenia zgodnie z specyfikacjami, a ich użycie spowodowało jakiekolwiek zagrożenie środowiska, konsekwencje tego poniesie Zamawiający.

1.5.8. *Ochrona własności publicznej i prywatnej*

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. Oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy. Wykonawca zobowiązany jest umieścić w swoim harmonogramie rezerwę czasową dla wszelkiego rodzaju robót, które mają być wykonane w zakresie przełożenia instalacji i urządzeń podziemnych na terenie budowy i powiadomić Inżyniera i władze lokalne o zamiarze rozpoczęcia robót. O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inżyniera i zainteresowane władze oraz będzie z nimi współpracował dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.

1.5.9. *Bezpieczeństwo i higiena pracy*

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

1.5.10. *Ochrona i utrzymanie robót*

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały używane do robót od daty rozpoczęcia do daty wydania potwierdzenia zakończenia przez Inżyniera.

Wykonawca będzie utrzymywać roboty do czasu końcowego odbioru.

Utrzymanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby budowla instalacyjna lub jej elementy były w zadawalającym stanie przez cały czas, do momentu odbioru ostatecznego. Jeśli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie, to na polecenie Inżyniera powinien rozpocząć roboty utrzymaniowe nie później niż w 24 godziny po otrzymaniu tego polecenia.

1.5.11. *Stosowanie się do prawa i innych przepisów*

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne przepisy i wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów, wytycznych podczas prowadzenia robót. Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod i w sposób ciągły będzie informować Inżyniera o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń

i inne odnośne dokumenty.

2. MATERIAŁY

2.1. *Wymagania ogólne*

Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć materiały zgodnie z wymaganiami dokumentacji projektowej i specyfikacji technicznej. Wykonawca przedstawi przed rozpoczęciem robót szczegółowe informacje dotyczące proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych materiałów i odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Inżyniera. Zatwierdzenie pewnych materiałów z danego źródła nie oznacza, że wszystkie materiały z danego źródła uzyskają zatwierdzenie. Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczanego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania specyfikacji technicznej w czasie postępu robót. W przypadku nie zaakceptowania materiału ze wskazanego źródła lub jego niezgodności z dokumentacją projektową, Wykonawca jest zobowiązany przedstawić do akceptacji Kierownika projektu materiały z innego źródła lub zamienne. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniony bez zgody Kierownika projektu. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się nie zbadane i nie zaakceptowane materiały Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i niezapłaceniem za wykonaną pracę.

Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy, bądź złożone w miejscu wskazanym przez Inżyniera. Jeżeli Inżynier zezwoli Wykonawcy na użycie tych materiałów do innych robót, niż te dla których zostały zakupione, to koszt tych materiałów zostanie przewartościowany przez Inżyniera.

2.2. *Materiały do wykonania robót*

1/ Węzeł cieplny dwufunkcyjny (c.o. + c.w.u.)

2.3. *Przechowywanie i składowanie materiałów*

Wykonawca, zapewni aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do robót, były zabezpieczone przed zniszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do robót i były dostępne do kontroli przez Inżyniera. Miejsce czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych z Inżynierem lub poza terenem budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę.

2.4. *Odbiór materiałów na budowie*

Materiały należy dostarczyć na budowę wraz ze świadectwem jakości, kartami gwarancyjnymi i protokołami odbioru technicznego oraz wymaganymi atestami i certyfikatami.

Dostarczone materiały na miejsce budowy należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi producenta oraz przeprowadzić oględziny dostarczonych materiałów. W razie stwierdzenia wad lub powstania wątpliwości ich jakości, przed wbudowaniem należy poddać badaniom określonym przez Kierownika projektu.

3. SPRZĘT

Wykonawca jest zobowiązany do używania takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt

powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości jak również winien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inżyniera, któremu należy dostarczyć kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

Sprzęt służący do wykonania robót ma być utrzymany w dobrym stanie i gotowości do pracy.

4. TRANSPORT

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów. Liczba i rodzaj środków transportu powinna zapewniać prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej, w terminie przewidzianym kontraktem. Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych. Środki transportu nie odpowiadające obowiązującym przepisom będą na polecenie Inżyniera usunięte z terenu budowy.

Wykonawca będzie na bieżąco usuwać na koszt własny wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. *Ogólne zasady wykonania robót*

- Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową, za jakość zastosowanych materiałów, oraz za wykonanie robót zgodnie z dokumentacją projektową, wymaganiami specyfikacji technicznych. Do wyjaśniania wątpliwości należy każdorazowo powiadamiać Inżyniera.
- Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczanie wysokości wszystkich elementów robót, zgodnie z wymiarami i rzędnymi, określonymi w dokumentacji projektowej lub przekazanymi przez Inżyniera, na piśmie, wpisem do dziennika budowy. Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczaniu lub wyznaczaniu robót, zostaną poprawione przez Wykonawcę, na koszt własny. Sprawdzenia wytyczenia robót lub wyznaczenia ich wysokości przez Inżyniera, nie zwalnia Wykonawcę od odpowiedzialności za ich dokładność.
- Decyzje Inżyniera, dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót, muszą być oparte na wymaganiach, sformułowanych w umowie, dokumentacji projektowej i specyfikacji technicznej, a także w obowiązujących normach i wytycznych. Przy podejmowaniu decyzji, Inżynier uwzględni wyniki badań materiałów i robót, rozrzuty, normalnie występujące w produkcji i podczas badania materiałów, doświadczenie z przeszłości, wyniki badań polowych oraz inne wyniki, mogące wpływać na rozważaną decyzję.
- Polecenia Inżyniera będą wykonywane w czasie przez niego wyznaczonym, pod groźbą zatrzymania robót. W razie nie dotrzymania terminu skutki finansowe ponosi Wykonawca.

6.KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1.Program Zapewnienia Jakości /PZJ/

Do obowiązków Wykonawcy należy opracowanie i przedstawienie do aprobaty Inżyniera Programu Zapewnienia Jakości, w którym przedstawi on zamierzony sposób realizacji robót, swoje możliwości techniczne, kadrowe, i organizacyjne, gwarantujące wykonanie robót zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi oraz poleceniami i ustaleniami przekazywanymi przez Nadzór.

Program zapewnienia jakości powinien zawierać:

a/ część ogólną opisującą:

- organizację wykonania robót, w tym terminy i sposób prowadzenia robót,
- wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów robót,
- wykaz zespołów roboczych, ich kwalifikacje i przygotowanie praktyczne, problemy BHP,
- system /sposób i procedurę/ proponowanej kontroli i sterowania jakością wykonywanych robót,
- wyposażenie w sprzęt i urządzenia do pomiarów i kontroli, laboratorium Wykonawcy,
- sposób oraz formę gromadzenia wyników badań laboratoryjnych, zapis pomiarów, a także wyciąganych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym.

b/ część szczegółową opisującą dla każdego asortymentu robót:

- wykaz maszyn i urządzeń stosowanych na budowie z ich parametrami technicznymi oraz wyposażeniem w mechanizmy do sterowania na budowie i urządzenia pomiarowo – kontrolne,
- rodzaje i ilość środków transportu oraz urządzeń do magazynowania w czasie transportu,
- sposób i procedurę pomiarów i badań prowadzonych podczas dostaw materiałów, wytwarzania mieszanek i wykonywania poszczególnych elementów robót,
- sposób postępowania z robotami i materiałami nie odpowiadającymi wymaganiom.

Jeżeli Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia nie wprowadza konieczności przedłożenia PZJ /programu zapewnienia jakości/ wszystkie powyższe zagadnienia będą omówione i zapisane w trakcie przekazania terenu budowy.

6.2.Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli robót jest takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość robót. Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakość materiałów, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia, niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót.

Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót, z częstotliwością zapewniającą możliwość stwierdzenia, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej i obowiązujących normach.

Inżynier projektu musi mieć nieograniczony dostęp do pomieszczeń laboratoryjnych w celu inspekcji. Wszystkie koszty związane ze zorganizowaniem i przeprowadzeniem badań ponosi Wykonawca.

6.3.Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Inżynier musi mieć możliwość udziału w

pobieraniu próbek.

6.4. *Badania i pomiary*

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm. Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inżyniera o rodzajach i terminie pomiaru lub badań, a po wykonaniu wyniki wpisze do dziennika budowy. Koszt wykonania niezbędnych pomiarów i badań powinien być uwzględniony w cenie jednostkowej każdej pozycji, której dotyczy.

6.5. *Raporty z badań*

Wykonawca powinien przekazywać Inżynierowi kopie raportów z wynikami badań nie później niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości.

6.6. *Badania prowadzone przez Inżyniera*

Dla celów kontroli Inżynier uprawniony jest do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów w źródle ich wytwarzania. Inżynier może pobierać próbki materiałów i prowadzić badania niezależne od Wykonawcy, na swój koszt. I w przypadku stwierdzenia, że wyniki badań Wykonawcy są niewiarygodne, to Inżynier poleci Wykonawcy lub sam zleci niezależnej jednostce powtórne lub dodatkowe badania na koszt Wykonawcy.

6.7. *Atesty jakości materiałów i urządzeń*

Każda partia materiałów dostarczona do robót musi mieć atest określający jej cechy. Materiały posiadające atesty mogą być badane w dowolnym czasie. Jeżeli zostanie stwierdzona niezgodność ich właściwości to takie materiały lub urządzenia zostaną odrzucone.

6.8. DOKUMENTY BUDOWY

do dokumentów budowy zalicza się:

- dziennik budowy
- księga obmiarów
- dokumentację projektową wraz z pozwoleniem na budowę
- protokół przekazania terenu budowy
- protokoły odbioru robót zanikających
- dokumenty badań laboratoryjnych
- protokoły z porad

6.8.1. *Dziennik budowy*

Dziennik budowy jest wymagany dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy terenu budowy do końca okresu gwarancyjnego. Odpowiedzialność za prowadzenie dziennika budowy spoczywa na Wykonawcy.

Zapisy w dzienniku budowy powinny być dokonywane na bieżąco i powinny dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.

Każdy zapis w dzienniku budowy musi być zaopatrzony w jego datę dokonania, podpisem osoby, która dokonała zapisu, z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy muszą być czytelne,

dokonane trwałą techniką w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw.

Załączone do dziennika budowy protokoły i inne dokumenty muszą być oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy oraz Inżyniera.

Do dziennika budowy należy wpisać w szczególności:

- datę przekazania Wykonawcy terenu / placu budowy,
- datę przekazania przez Zamawiającego dokumentacji projektowej
- termin rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót,
- przebieg robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w robotach
- uwagi i polecenia Inżyniera
- daty zarządzenia o wstrzymaniu robót z podaniem powodu
- zgłoszenia i daty odbiorów robót zanikających lub ulegających zakryciu oraz częściowych i końcowych odbiorów robót
- wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy
- dane dotyczące sposobu wykonania zabezpieczenia robót
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem kto je przeprowadzał, wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem kto je przeprowadzał
- inne istotne informacje o przebiegu robót.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy wpisane do dziennika budowy, wymagają pisemnego ustosunkowania się przez Inżyniera. Decyzje Inżyniera wpisane do dziennika budowy, Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęcia stanowiska.

Wpis projektanta do dziennika budowy obliguje Inżyniera do zajęcia stanowiska. Projektant nie jest stroną umowy i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy robót.

6.8.2. Księga Obmiaru

Księga obmiaru stanowi dokument pozwalający na rozliczenie faktycznego postępu każdego z elementów robót. Obmiary wykonanych robót przeprowadza się w sposób ciągły, w jednostkach przyjętych w przedmiarze robót i wpisuje się do księgi obmiaru.

6.8.3. Dokumenty laboratoryjne

Dzienniki laboratoryjne, atesty materiałów, orzeczenia, receptury robocze i kontrolne wyniki badań Wykonawcy muszą być gromadzone wg zaleceń programu zapewnienia jakości /PZJ/. Stanowią one załącznik do protokołu odbioru.

6.8.4. Przechowywanie dokumentów budowy

Dokumenty budowy powinny być przechowywane na terenie budowy, w miejscu odpowiednio zabezpieczonym. Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inżyniera i przedstawione do wglądu na życzenie Zamawiającego.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Obmiar robót będzie określał faktyczny zakres wykonanych robót, zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną, w jednostkach ustalonych w przedmiarze robót.

Obmiaru robót dokonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inżyniera o zakresie obmierzonych robót i terminie obmiaru, co najmniej trzy dni przed tym terminem. Wyniki obmiaru będą wpisane do Księgi Obmiaru. Jakikolwiek błąd lub przeoczenie w ilościach podanych w przedmiarze robót lub gdzie indziej w specyfikacji technicznej, nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich robót. Błędne dane zostaną poprawione wg instrukcji Inżyniera, przekazanej Wykonawcy na piśmie.

Obmiar gotowych robót powinien być przeprowadzany z częstością wymaganą w celu uruchomienia miesięcznej płatności na rzecz Wykonawcy, lub w innym czasie określonym w umowie lub oczekiwanym przez Wykonawcę i Inżyniera.

7.2. Zasady określania ilości robót i materiałów

Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi charakterystycznymi elementami powinny być obmierzone poziomo, wzdłuż linii osiowej i wyrażone w metrach. Jeśli specyfikacja techniczna właściwa dla danego rodzaju robót, nie wymaga tego inaczej, objętości należy wyliczyć w m^3 , jako długość pomnożona przez średni przekrój. Ilości, które mają być obmierzone wagowo, należy ważyć w tonach lub kilogramach, zgodnie z wymaganiami specyfikacji. Powierzchnia ułożonych warstw nawierzchni winna być wyrażona w metrach kwadratowych.

7.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy, stosowane w czasie obmiaru robót, powinny być zaakceptowane przez Inżyniera. Urządzenia i sprzęt pomiarowy dostarcza Wykonawca. Jeżeli urządzenia te lub sprzęt, wymagają badań atestujących to Wykonawca winien posiadać ważne świadectwo legalizacji. Wszystkie urządzenia pomiarowe powinien Wykonawca utrzymywać w dobrym stanie przez cały okres trwania robót.

7.4. Wagi i zasady ważenia

Wykonawca dostarczy i zainstaluje urządzenia wagowe, odpowiadające wymaganiom specyfikacji. Muszą one w sposób ciągły umożliwiać zachowanie dokładnych pomiarów.

7.5. Czas przeprowadzania obmiarów

Obmiary powinny być przeprowadzane przed częściowym lub końcowym odbiorem robót, a także w przypadku wystąpienia dłuższej przerwy w robotach lub zmiany Wykonawcy robót. Obmiar robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania. Obmiar robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem. Roboty pomiarowe oraz nieodzwonne obliczenia powinny być wykonane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Wymiary skomplikowanych powierzchni lub objętości zaleca się uzupełnić odpowiednimi szkicami umieszczonymi w załącznikach księgi obmiaru. W razie braku miejsca, szkice mogą być dołączone w formie oddzielnego załącznika do księgi obmiaru, którego wzór zostanie uzgodniony z Inżynierem.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Zasady ogólne

Odbiór robót powinien być przeprowadzony w miarę możliwości w czasie umożliwiającym dokonanie napraw wadliwie wykonanej części lub całości

robót, bez hamowania ich postępu w przypadku robót zanikających lub ulegających zakryciu.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania dały wyniki pozytywne.

8.2. Rodzaje odbioru robót

Roboty podlegają następującym etapom odbioru, dokonywanym przez Inżyniera przy udziale Wykonawcy:

- odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu,
- przejęcie odcinka robót lub części
- odbiór końcowy,
- odbiór ostateczny.

8.2.1. Odbiór robót zanikający i ulegających zakryciu

Przedmiotowy odbiór [polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór taki będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

Odbioru robót dokonuje Inżynier, może być w obecności autora projekt.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy z jednoczesnym powiadomieniem Inżyniera.

Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie nie później jednak niż trzy dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inżyniera.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inżynier na podstawie dokumentów, zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w parciu o przeprowadzone pomiary w konfrontacji z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i uprzednimi ustaleniami.

8.2.2. Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót oraz ich zgodności z dokumentacją projektową, wraz z ustaleniami należnego wynagrodzenia. Odbioru częściowego dokonuje się wg zasad odbioru końcowego.

8.2.3. Odbiór końcowy

Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości oraz zgodności z dokumentacją projektową. Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do końcowego odbioru powinna być stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inżyniera i Zamawiającego. Odbiór końcowy nastąpi w terminie ustalonym w umowie. Odbiór końcowy dokonuje komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inżyniera i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, zgodności ich z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i umową. W toku odbioru końcowego komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

W przypadku niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających komisja przerwie swe czynności i ustali nowy termin odbioru końcowego. W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jakość

wykonywanych robót w poszczególnych asortymentach nieznacznie odbiega od wymagań dokumentacji projektowej i specyfikacji technicznej z uwzględnieniem tolerancji i jeśli nie ma to większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo, komisja dokona potrąceń oceniając pomniejszoną wartość wykonanych robót w stosunku do wymagań przyjętych w dokumentach Zamówienia.

8.2.4. Odbiór ostateczny

Przedmiotowy odbiór polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym i zaistniałych w okresie gwarancyjnym. Odbiór ostateczny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad odbioru końcowego. Po podpisaniu przez Inżyniera Świadectwa Wypełnienia Gwarancji, Wykonawca przedkłada Inżynierowi Stwierdzenie Ostateczne, po czym w ustalonym terminie Inżynier winien wystawić Zamawiającemu Końcowe Świadectwo Płatności.

8.3. Dokumenty do przyjęcia końcowego odbioru robót

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru robót jest protokół końcowego odbioru robót sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

- dokumentację projektową z naniesionymi zmianami i z aktualnymi uzgodnieniami.
- specyfikację techniczną
- uwagi i zalecenia Inżyniera, zwłaszcza przy odbiorze robót zanikających i ulegających zakryciu i udokumentowanie wykonania jego zaleceń,
- dziennik budowy, księgi obmiaru
- wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń zgodnie z programem zapewnienia jakości i specyfikacją techniczną
- atesty jakościowe wbudowanych materiałów
- opinię technologiczną sporządzoną na podstawie wyników badań i pomiarów załączonych dokumentów do odbioru, a wykonanych zgodnie z programem zapewnienia jakości,
- sprawozdanie techniczne
- oświadczenie Kierownika budowy o zgodności obiektu – budowli z wszystkimi wymaganiami
- oświadczenia Kierowników robót o zgodności robót branżowych z wymaganiami

Sprawozdanie techniczne będzie zawierać:

- zakres i lokalizację wykonanych robót
- wykaz wprowadzonych zmian w stosunku do dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego
- uwagi dotyczące warunków realizacji robót
- datę rozpoczęcia i zakończenia robót

W przypadku gdy komisja uzna, że roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru końcowego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru końcowego robót. Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawiane wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego. Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. *Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności*

Podstawą płatności jest cena jednostkowa, skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową ustaloną dla danej pozycji przedmiaru robót. Cena jednostkowa pozycji będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie określone dla tej roboty.

9.2. *Cena jednostki obmiarowej*

Cena jednostki obmiarowej obejmuje:

9.2.1. robocizną bezpośrednią

9.2.2. wartość zużytych materiałów,

9.2.3. wartość pracy sprzętu wraz z kosztami jednorazowymi / sprowadzenie sprzętu na plac budowy i z powrotem, montaż i demontaż na stanowisku pracy/.

9.2.4. koszty pośrednie, w skład których wchodzi koszty ogólne budowy i koszty działalności gospodarczej: płace personelu i kierownictwa budowy, pracowników nadzoru i laboratorium, koszty urządzenia i eksploatacji zaplecza budowy w tym ewentualne doprowadzenie wody, energii, dróg dojazdowych itp., koszty dotyczące oznakowania robót, wydatki dotyczące BHP, usługi obce na rzecz budowy, opłaty za dzierżawę placów i bocznic, ekspertyzy dotyczące wykonanych robót, ubezpieczenia oraz koszty zarządu przedsiębiorstwa Wykonawcy.

9.2.5. zysk zawierający ewentualne ryzyko Wykonawcy z tytułu innych wydatków mogących występować w czasie realizacji robót i w okresie gwarancyjnym,

9.2.6. podatki obliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Do cen jednostkowych nie należy wliczać podatku VAT

Cena jednostkowa zaproponowana przez Wykonawcę za daną pozycję w wycenionym przedmiarze robót jest ostateczna i wyklucza możliwość żądania dodatkowej zapłaty za wykonanie robót objętych tą pozycją kosztorysową za wyjątkiem wydatków omówionych w warunkach umowy.

10. TABLICE INFORMACYJNE

Wykonawca dostarczy i zamontuje na terenie budowy tablicę informacyjną, która powinna zawierać:

- określenie rodzaju robót budowlanych oraz ich adres
- numer pozwolenia na budowę oraz nazwę, adres i numer telefonu właściwego organu Nadzoru Budowlanego
- nazwę, adres i numer telefonu Inwestora
- nazwę, adres i numer telefonu Wykonawcy Generalnego i podwykonawców robót budowlanych
- nazwisko i imię oraz numer telefonu Kierownika budowy, robót, Inżyniera, Projektanta
- numery telefonów alarmowych
- numer telefonu Okręgowego Inspektora Pracy

Napisy na tablicy informacyjnej wykonuje się w sposób czytelny i trwały, na sztywnej płycie koloru żółtego, literami i cyframi koloru czarnego, o wysokości co najmniej 4 cm. Tablicę informacyjną umieszcza się w widocznym miejscu od strony drogi publicznej lub dojazdu do takiej drogi, na wysokości nie mniejszej niż 2 m

11. WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA NA BUDOWIE

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27.08.2002r.

- Dz. U. Nr 151 poz. 1256 z 2002r. stanowiącym rozporządzenie wykonawcze do art. 21a Prawa Budowlanego przed rozpoczęciem budowy Kierownik budowy zobowiązany jest do sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie.

12. PRZEPISY ZWIĄZANE

Przyjmuje się, że Wykonawca jest dokładnie zapoznany z treścią oraz wymaganiami przepisów Prawa Budowlanego oraz Polskich Norm związanych z wykonywaniem prac objętych umową.

Przepisy związane : Prawo Budowlane / jednolity tekst Dz.U. Nr 207 poz. 2016 z 2003r./ Prawo zamówień publicznych /Dz.U. Nr 19 poz.177 z 2004r./

Opracowała: